

SKRIFTLIG FRÅGA TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2024-12-20
Besvaras senast
2025-01-03

Till statsrådet Benjamin Dousa (M)

2024/25:634 UNRWA:s unika infrastruktur

Sverige har länge varit en humanitär aktör av rang som försvarat de mest utsattas rättigheter och stått upp för internationell rätt. Därför är det svenska beslutet att avsluta allt stöd till UNRWA, FN:s hjälporganisation för palestinska flyktingar, djupt oroande och skadligt för både det humanitära arbetet i regionen och Sveriges internationella trovärdighet.

Förhållandena i Gaza är i dag fruktansvärda. Tiotusentals människor har dödats, och hundratusentals lever under ohyggliga förhållanden. Infrastruktur, sjukvård och sanitet är i ruiner, och över 80 procent av den grundläggande samhällsstrukturen har kollapsat. Barnen är särskilt drabbade – hälften av Gazas barn rapporteras vara så uppgivna att de vill dö, och 94 procent tror att de själva kommer att omkomma inom en snar framtid. Gaza står nu på randen till en fullskalig svältkatastrof.

UNRWA är den enda organisation som har den infrastruktur som krävs för att distribuera hjälp i den omfattning som situationen kräver. Ingen annan aktör har samma kapacitet att leverera inte bara mat utan också sjukvård, utbildning och sanitet till miljontals palestinska flyktingar i Gaza, på Västbanken och i regionen. Organisationens arbete är helt nödvändigt för att förhindra en ännu värre humanitär katastrof.

Sveriges beslut att avsluta stödet till UNRWA riskerar att få allvarliga konsekvenser. Regeringen har hänvisat till Israels lagstiftning, som förbjuder UNRWA:s verksamhet i vissa områden, som en anledning till sitt beslut. Att en ockupationsmakt – som av Internationella brottmålsdomstolen anklagats för brott mot mänskligheten och mycket allvarliga krigsbrott – får diktera vilka organisationer som ska få verka är djupt problematiskt. Sverige bör i stället använda sitt inflytande för att pressa Israel att dra tillbaka dessa lagar och leva upp till sina skyldigheter enligt internationell rätt.

Samtidigt bryter Sveriges beslut mot både FN:s rekommendationer och EU:s gemensamma linje, som tydligt markerar vikten av fortsatt stöd till UNRWA. Tidigare utrikesminister Tobias Billström och nuvarande utrikesminister Maria Malmer Stenergard har båda understrukit att UNRWA är helt nödvändigt, och Sverige har röstat för FN-resolutioner som stöder organisationens arbete. Att regeringen nu via biståndsministern gör en 180-gradersvändning gentemot denna linje är både anmärkningsvärt och skadligt, inte bara för befolkningen

som lider i regionen utan också för Sveriges anseende internationellt som en pålitlig humanitär partner och ett land som står upp för folkrätten.

Regeringen hävdar att andra organisationer ska kunna ersätta UNRWA:s arbete, men det är ett svepskäl. Alla seriösa aktörer vet att UNRWA inte kan ersättas i dagsläget. Sveriges beslut riskerar därför att förvärra den humanitära krisen och lämna miljontals människor utan livsviktig hjälp.

Vi socialdemokrater har en tydlig linje: Sverige bör i EU och FN kräva att Israel drar tillbaka de lagar som förbjuder UNRWA:s verksamhet eller utveckla alternativa lösningar för att säkerställa att humanitär hjälp når de mest behövande utan avbrott. Dessutom bör Sverige, tillsammans med andra EU-länder, överväga att frysa handelsavtalet med Israel tills landet respekterar internationella domstolens utslag och folkrätten.

Med anledning av detta vill jag fråga statsrådet Benjamin Dousa:

Hur avser statsrådet att säkerställa att hjälpen når fram till behövande i Gaza och på Västbanken utan den nödvändiga infrastruktur som endast UNRWA kan tillhandahålla?

.....

Olle Thorell (S)

Överlämnas enligt uppdrag

Rebecca Heinemann